

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Район / Муниципія:

Населений пункт:

Навчальний заклад:

Прізвище, ім'я учня:

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

**ПОПЕРЕДНЕ ТЕСТУВАННЯ
ЛЦЕЙСЬКИЙ КУРС**

Реальний профіль

05 квітня 2024 р.

Час виконання – 180 хвилин

Необхідні матеріали: *ручка з синьою пастою.*

Пам'ятка для кандидата:

- Уважно прочитай кожне речення і акуратно виконай запропоноване завдання.
- Працюй самостійно.

Бажаємо успіху!

Кількість балів: _____

Прочитай уважно текст і виконай завдання.

Микола Леонтович

Його найвідомішим твором є геніальний «Щедрик». Покладена в основу твору народна щедрівка є найстарішим зразком українського фольклору.

Мелодія складається з мотиву, що має всього чотири звуки. Пісню починає сопрано соло, потім мотив підхоплює увесь хор. Вступають усе нові голоси, і кожен ніби додає щось своє. Усе разом – витончене, надзвичайно красиве звукове мереживо. Уперше до Америки «Щедрик» потрапив 1921 року, а в 1936 році Пітер Вільховський записав її англійську версію, яка ввійшла у світову музичну культуру під назвою «Carol of the Bell».

Інший геніальний твір Леонтовича – «Дударик». За змістом це дитяча пісенька про дідуся-дударика, який умер, залишивши сиротою свою дуду. Хор **ро(з/с)починається** ¹ чоловічими голосами, які імітують **звуча(нн /н)я** ² дуди. На цьому фоні сопрано та альти співають простеньку народну мелодію.

Вслухаєшся в чудовий спів – і ніби **бачиш(ь /-)** ³ маленького хлопчика, який сумує за дідусем, і самого дідуся, який, прощаючись із **хлоп(’/ ь)ям** ⁴, передає йому улюблену свою дуду.

Хорові твори «Дударик» і «Щедрик» стали відомими далеко за межами України. Кажуть, що безмежну любов до народної пісні та ніжну душу Микола Леонтович перейняв від матері. Мабуть, завдяки тому, що з її уст завжди лунала чарівна пісня, музичні здібності хлопчика виявилися дуже рано. Музикальним хистом був наділений і батько майбутнього композитора: він добре грав на кількох інструментах: віолончелі, скрипці, гітарі.

Проте не лише спів **пр(и/е)ваблював** ⁵ хлопця. Змалку почала виявлятися ще одна сторона його обдарування – талант до хорового диригування. Створивши хор із сестри і брата, Микола вправно диригував ним в ожереді соломи...

Життєва **сте(ж/ш)ка** ⁶ йому, синові священика, була вторована – духовна освіта. Навчаючись у духовній школі та семінарії, юнак опанував нотну грамоту й **залю(б/п)ки** ⁷ співав у хорі. Тоді ж, у роки навчання, почав записувати мелодії українських народних пісень.

Закінчивши семінарію, Леонтович став учителем співів і арифметики в сільській школі. До речі, змалку Микола не любив арифметики, а тут довелося навчати інших... Але там, де йшлося про музику й хоровий спів, молодий учитель почувався у своїй стихії. Де з’являвся Микола Дмитрович, там звучала пісня. Невдовзі молодий учитель створив чудовий учнівський оркестр.

Відчуваюч(и/і) ⁸ брак музичної освіти, Микола приїздить до **Петербургу(а/у)** ⁹, де відвідує лекції та консультації придворної капели. Заняття привели в певну систему все, чого композитор-самоук досяг самотужки. Природжений талант Леонтовича, його артистизм не переставали дивувати його вчителів.

Освіту молодий композитор продовжив у Київській консерваторії. Невдовзі Леонтович викладав хорову справу в музичному інституті імені М. Лисенка. Проте бурхливі політичні події змушують його переїхати в Тульчин, до сім’ї. Композитор знову починає вчителювати в сільській школі.

Леонтович розпочинає роботу над оперою «Русалчин великдень». У першому акті опери йшлося про те, як козак, заблукавши в лісі, зустрівся з русалками. Ті, накинувшись на юнака, загадали йому загадку – якщо козак не відгадає її, на нього чекає смерть.

Хлопця рятує одна з русалок, що закохалася в нього, удвох вони тікають.

Наступні акти опери так і не були створені. Повертаючись від лібретиста, який жив у сусідньому містечку, Микола Дмитрович заночував у хаті свого батька. Саме тоді попросився переночувати невідомий, що проходив через село. Опівночі пролунав постріл і з будинку вискочив убивця.

Так трагічно обірвалося життя одного з найвидатніших митців України. В обставинах загибелі композитора досі лишилось багато **(не)з’ясованого** ¹⁰.

Безсмертя Миколи Леонтовича – у популярності його творів в Україні та за її межами.
(За М. Гордійчуком)

№ з-п	Завдання	Оцінювання	
1.	<i>Спираючись на текст, дайте письмові відповіді на кожне питання одним поширеним реченням.</i> А. До якого стилю належить прочитаний текст? _____ _____ _____ _____ Б. Що покладено в основу геніального «Щедрика» Леонтовича? _____ _____ _____ В. Звідки беруть початок витoki музичної обдарованості композитора? _____ _____ _____ Г. У чому безсмертя Миколи Леонтовича? _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2 L 0 1 2
2.	<i>Визначте слова і словосполучення, характерні для наукового стилю. Підкресліть їх.</i> Гідродинамічні процеси, пречудовий настрої, співвідношення, газоподібні середовища, спитаймо бабусю, статистичний аналіз, купити цукерочок.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3.	<i>Доберіть до виділених слів синоніми з тексту і запишіть їх через ризку:</i> а) залишивши одинокю – _____ ; б) прекрасний спів – _____ ; в) стали популярними – _____ ; г)) незмірну любов – _____ ; г) тендітну душу – _____ .	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

8.	Відновіть текст вірша, додавши, де потрібно, на місці крапок відповідні літери. У кожної людин... доля є своя, Сво... призначення, своя стежина. Не вір...ла раніше в долю я, І думала, що може вс... людина. Та, мабуть ні. Людина хоч... все, Але в жи...і бувають повороти, Що так ...ї закрутить, занесе І треба їй багато побороти. Над прірвою гл...бокою пройти, Добратись до найвищої в...ршини Чи стеже...ку загублену знайти, І це, мабуть, як іспит для людини. <i>(Надія Красоткіна)</i>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9.	Виправте стилістичні помилки в реченнях. А. Я не приймаю участі у вікторині, тому на слідуюче питання відповіді не зможу. _____ _____ _____ Б. Дітей уважно оглядає дитячий лікар-педіатр, щоб установити вірний діагноз. _____ _____ _____	L 0 1 2 L 0 1 2	L 0 1 2 L 0 1 2
10.	Запишіть слова, знявши ризик. а) атомо /хід – _____; б) щастя/доля – _____; в) в/решті – _____; г) професійно/орієнтований – _____; г) до/речі – _____.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	Продовжте прості речення так, щоб утворилися складні речення відповідного типу. А. Безсполучникове складне речення. 1977 року Мирослав Скорик відредагував і поставив оперу Миколи Леонтовича _____ _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2

	Б. Складнопідряне речення з підрядною часу. Пісня «Щедрик» набула всесвітньої слави _____ _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
12.	Вставте пропущені розділові знаки. Як відомо взаємини між людьми можуть обмежуватися посмішкою, кивком голови та іншими жестами, але зазвичай це привітання, а далі йде вже весела розмова чи поважна бесіда. Якщо художники мислять образами, музиканти звуками, вчені – почуттями, то всі разом послуговуються мовою слів як основним засобом виявлення думок. Звісно, навчитися думати неможливо якщо не вміти говорити, і навпаки. Що ж потрібно щоб оволодіти вмінням говорити? Напевно, замало знати мову, треба ще й свідомо розмовляти. Здавна людство намагається опанувати мистецтво спілкування. На основі багатовікового досвіду виробилися основні правила бесіди а кожне нове покоління вносить свої особливості. Ще стародавній філософ Епіктет зазначив, що людина має слухати вдвічі більше, ніж говорити. Він також наполягав на тому, що краще слухати, ніж говорити. Чому? Тому що Бог дав людині один язик і пару вух. У XVII столітті у Франції видано книгу, що згодом стала відомою по всій Західній Європі під назвою «Мистецтво галантних бесід». Дотримуючись приписів таких видань багато поколінь оволоділи вміннями вести світську бесіду на вільні теми про погоду, лови, перегони тощо. <i>(За Т. Яценко)</i>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
13.	Виходячи з розуміння вами проблематики прочитаного тексту із завдання № 12, сформулюйте 2 поради сучасникам. А. _____ _____ _____ _____ _____ Б. _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3	L 0 1 2 3 L 0 1 2 3

